ÚOHS

INFORMAČNÍ LIST 2021

Petr Mlsna

první rok v čele ÚOHS

Obsah

Úvodní slovo 3
Významná rozhodnutí 6
Spolupráce a osvěta 14
Konference ke 30 letům existence Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže 19
Svatomartinská konference 2021 21
Příprava předsednictví České republiky v Radě Evropské unie z pohledu ÚOHS 24

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
tř. Kpt. Jaroše 7, 604 55 Brno
Redakční rada: Milena Marešová, Martin Švanda
Texty: Tiskové oddělení, Mezinárodní oddělení
Foto: archiv ÚOHS
EK – Audiovizuální servis (Brusel – EK/Berlaymont na straně 24)
Telefon: 542 167 111
E-mail: posta@uohs.cz
https://www.uohs.cz
Uzávěrka textu: 29. 11. 2021
Grafická úprava: Ing. Tomáš Stejskal
Evidenční číslo periodického tisku: MK ČR E 23497

Úvodní slovo

Před rokem jsem byl prezidentem České republiky jmenován předsedou Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Toto výročí je nesporně vhodným okamžikem k průběžnému bilancování a ohlédnutí za tím, co se podařilo realizovat z koncepce, s níž jsem v silné konkurenci uspěl ve výběrovém řízení, a kam se Úřad za uplynulých dvanáct měsíců posunul jak v rozhodovací činnosti, tak v dalších svých aktivitách.

Jednou z prvních aktivit, kterou jsem v nové funkci uskutečnil, byla obměna rozkladových komisí. Nové sestavení rozkladových komisí se uskutečnilo nanejvýš transparentním způsobem a na základě předem stanovených kvalifikačních a profesních kritérií. Již v polovině prosince 2020 bylo za účelem nominace nových členů rozkladové komise osloveno přibližně 30 institucí a organizací, které se mimo jiné zabývají oblastí práva veřejných zakázek a soutěžním právem. Mezi nimi byly instituce z akademické sféry (univerzity či konkrétní právnické a ekonomické fakulty), orgány státní správy, nevládní a protikorupční organizace, Česká advokátní komora a další sdružení a spolky (Svaz měst a obcí, Sdružení místních samospráv, Hospodářská komora, Asociace pro veřejné zakázky aj.). Do poloviny ledna 2021 jsem pak obdržel celkem 105 nominací do pěti rozkladových komisí, přičemž někteří odborníci byli nominováni duplicitně. Koncem ledna jsem na základě obdržených nominací jmenoval nové členy komisí. Přibližně polovina z nich již v tomto poradním sboru působila, ostatní odborníci zasedli do komisí nově. Poprvé v historii ÚOHS byl následně seznam členů jednotlivých rozkladových komisí zveřejněn na webu Úřadu.

Současně byla zavedena opatření, jejichž cílem bylo zrychlit rozhodování Úřadu. Rozkladové komise se začaly scházet ve 14denních intervalech, aby byly rozklady projednávány co nejrychleji a následně také co nejdříve zpracovány. K rychlejšímu projednání věcí také přispívá rychlejší předávání spisů mezi prvním a druhým stupněm.

Ač se to od nového vedení mnohdy očekává, nechtěl jsem v personální oblasti provádět unáhlená a radikální řešení. Již první kontakty s vedoucími pracovníky Úřadu mne přesvědčily, že se v převážné většině jedná o profesionály, kteří velice dobře rozumějí svému „řemeslu" a mají ve svém oboru rozsáhlé znalosti i kvalitní „know how". K podobným závěrům jsem pak dospěl i u řadových zaměstnanců. Na základě těchto poznatků jsem pak sáhl právě do interních zdrojů, když jsem se rozhodl udělat personální změny ve vrcholovém managementu, konkrétně jsem vyměnil dva ze tří místopředsedů. Od 1. dubna 2021 nastoupil do čela Sekce hospodářské soutěže Mgr. Ing. Kamil Nejezchleb, Ph.D., jenž na Úřadě působí více než deset let a je vynikajícím odborníkem v oblasti odhalování

a trestání kartelových dohod. Za tři měsíce poté jsem do čela prvoinstančního dozoru nad veřejným zadáváním jmenoval Mgr. Markétu Dlouhou, která rovněž působila po mnoho let na vedoucích pozicích v rámci Sekce veřejných zakázek a v řadě případů přispěla ke konstituování zavedené rozhodovací praxe při kontrole transparentnosti a přiměřenosti postupu veřejných zadavatelů. Věřím, že volba mladých a perspektivních, ale současně již zkušených osobností do čela vlajkových sekcí Úřadu přispívá k návaznosti a stabilizaci v těchto oblastech, ale současně přináší do obou agend i tolik potřebné čerstvé impulzy a ideje. Oba noví členové vedení se ostatně od svého jmenování již osvědčili v rozhodovací oblasti i aktivním vystupováním na mnoha konferencích, seminářích a školeních.

Právě uvedené téma mne přivádí k další důležité problematice, a tou je komunikace, jejíž zlepšení bylo rovněž jedním z mých hlavních cílů při nástupu na místo předsedy ÚOHS. I v této oblasti jsme udělali značný pokrok, který je patrný na první pohled. Pro média a širokou veřejnost jsme vydali přes 160 tiskových zpráv, v nichž informujeme nejen o všech podstatných výsledcích rozhodovací činnosti, ale také o řadě dalších aktivit a iniciativ Úřadu. Intenzivně jsme začali využívat sociální síť Twitter a nově i LinkedIn, kde rovněž prezentujeme naši činnost.

Z hlediska role ÚOHS je však ještě důležitější komunikace směrem k odborné veřejnosti a adresátům naší činnosti – soutěžitelům, zadavatelům a dodavatelům veřejných zakázek či příjemcům veřejné podpory. Zde spatřuji zásadní rozdíl oproti minulosti. Naši odborníci na hospodářskou soutěž, a především na veřejné zadávání každý týden, mnohdy i několikrát, vystupují na nejrůznějších konferencích, seminářích, školeních a dalších setkáních se stakeholdery a poskytují jim metodická doporučení týkající se jednotlivých aspektů a institutů zákona o zadávání veřejných zakázek či pravidel hospodářské soutěže.

Přistoupili jsme také k pravidelnému pořádání tzv. metodických dnů veřejného zadávání, což jsou online přenosy, v jejichž rámci naši nejzkušenější specialisté na dozor nad veřejným zadáváním objasňují a vysvětlují konkrétní témata týkající se výkladu zákona a postupu veřejných zadavatelů. V letošním roce se uskutečnilo pět metodických dnů, které celkem sledovalo kolem dvou tisíc účastníků. Věřím, že právě tyto aktivity pomohou soutěžitelům i veřejným zadavatelům vyvarovat se porušování právních předpisů. Pozitivním dopadem osvětové činnosti je také skutečnost, že dostáváme kvalitnější a kvalifikovanější podněty. Z významných metodických doporučení bych rád vyzdvihl doporučení týkající se zvyšujících se cen stavebního materiálu a zboží či doporučení týkající se možností nákupu energií.

Kromě výše uvedeného jsme zorganizovali také dvě velké konference. Vzhledem k tomu, že Úřad si v letošním roce připomíná 30 let od svého založení a od zavedení soutěžního práva v České republice, uspořádali jsme v září konferenci k tomuto výročí v Praze. Do historických prostor Lichtenštejnského paláce přišli Úřadu poblahopřát předseda vlády, předseda Poslanecké sněmovny, historicky první předseda ÚOHS Stanislav Bělehrádek, rektor Karlovy univerzity, řada představitelů ministerstev, územních samospráv, profesních sdružení a zástupci soutěžní komunity z řad advokátů i akademiků. Jsem také velice rád, že po roční přestávce způsobené koronavirovou pandemií se podařilo uspořádat již 14. ročník Svatomartinské konference o nejnovějším dění a trendech v právu hospodářské soutěže a významné tržní síly. Konference se setkala mezi odbornou veřejností s velkým ohlasem a v jejím rámci jsme také poprvé v historii předávali medaile za přínos hospodářské soutěži, a to profesoru JUDr. Josefu Bejčkovi a Ing. Stanislavu Bělehrádkovi. Svatomartinské konference se zúčastnili také předsedkyně kyperského soutěžního úřadu, předsedové maďarského a rumunského soutěžního úřadu a místopředseda slovenského soutěžního úřadu.

Nyní se dostávám k hlavní činnosti Úřadu, tedy rozhodování. Podrobnější přehled významných případů je součástí následující kapitoly, na tomto místě však připomenu, že mou snahou je, aby rozhodovací činnost byla, především v oblasti dozoru nad veřejnými zakázkami, méně formalistická a směřovala k co nejrychlejšímu odblokování veřejného investora. Vydali jsme stovky rozhodnutí o postupu veřejných zadavatelů, mezi nejvýznamnější patřila zejména rozhodnutí o pokutě 550 milionů korun Ministerstvu obrany za porušení zákonných pravidel při nákupu armádních vrtulníků, rozhodnutí o dodatečných dodávkách samopalů a pušek pro Policii České republiky či o koncesních smlouvách pražských hasičů na služby související s pultem centralizované ochrany. V oblasti dozoru nad veřejnými zakázkami se Úřad mnohem více zabývá dopadem zadávacích podmínek na relevantní trh, aby bylo najisto prokázáno, zda zadavatel zadávacími podmínkami neomezuje relevantní trh a zda zejména v případě dynamicky se rozvíjejících trhů, případně inovativních trhů, nedochází k jejich uzavírání či ztěžování přístupu na ně.

V oblasti hospodářské soutěže Úřad nadále využíval své nesporné výhody, tedy skutečnosti, že má působnost také v dozoru nad veřejným zadáváním, k intenzivnímu postupu proti tzv. bid riggingu – kartelovým dohodám mezi uchazeči o veřejné zakázky. Jednalo se zejména o kartely mezi IT firmami, stavebními společnostmi, dodavateli audiovizuální techniky či projektanty železničních tratí. Poprvé jsme uložili také trest zákazu účasti ve veřejných zakázkách, a to jednomu z účastníků bid riggingového kartelu logistických firem. Tento druh kartelů je nadále naší prioritou a chystáme nové, sofistikované metody, jak je odhalovat.

Nápomocny nám v tomto směru mohou být univerzity, s nimiž jsme navázali úzkou spolupráci. Postupně jsme v průběhu letošního roku podepsali řadu memorand o spolupráci, nejdříve s Masarykovou univerzitou v Brně, posléze s Univerzitou Karlovou, Univerzitou Palackého v Olomouci i Mendelovou univerzitou v Brně. Kromě spolupráce na společných projektech se Úřad bude podílet na vzdělávání studentů a usilovat o získání většího prostoru pro problematiku hospodářské soutěže a veřejného zadávání ve výuce právnických i ekonomických fakult. V neposlední řadě bude ÚOHS otevřen pro zájemce o stáž z řad vysokoškolských studentů. Současně doufáme, že někteří z nich po úspěšném absolvování studia posílí řady zaměstnanců ÚOHS trvale.

Již nyní se také chystáme na příští rok, v jehož druhém pololetí bude Česká republika předsedat Radě Evropské unie. Důstojně obstát v roli předsednické země bude významným úkolem pro celou státní správu a Úřad se proto již nyní zodpovědně připravuje na agendy, jejichž projednání na něj nejspíše připadne – zejména na dokončení legislativního procesu v případě regulace digitálních trhů, subvencí ze třetích zemí a kolektivního vyjednávání osob samostatně výdělečně činných. I přes nepříznivou pandemickou situaci se podařilo pokračovat v úzké spolupráci se slovenským soutěžním úřadem, zúčastnit se soutěžního dne v rámci portugalského předsednictví, jakož i úspěšně přispět k završení vyjednávání o návrhu nařízení o spravedlivých trzích otevřených v hospodářské soutěži v digitálním odvětví (DMA) v Rámci Rady pro konkurenceschopnost v listopadu tohoto roku. V listopadu jsem se osobně setkal na bilaterálním jednání s výkonnou místopředsedkyní Evropské komise a komisařkou pro hospodářskou soutěž paní Margrethe Vestager a představil ji naše priority v rámci předsednictví v Radě Evropské unie pro oblast hospodářské soutěže.

Rok 2021, silně poznamenaný pandemií covid–19, vedl k významnému nárůstu koordinační role Úřadu v oblasti veřejné podpory. Úřad úspěšně notifikoval několik desítek programů veřejné podpory u Evropské komise a významným způsobem přispěl k vytvoření *umbrella scheme* modelu poskytování veřejné podpory v České republice.

Úřad v roce 2021, i přes pandemii covid–19, realizoval nejvíce ve své 30leté historii místních šetření u soutěžitelů podezřelých ze spáchání prostisoutěžního jednání. Obdobně Úřad v roce 2021 vedl největší množství řízení o povolení spojení soutěžitelů ve své historii. Úřad pod mým vedením upnul síly k dosažení plné digitalizace agend jsoucích v jeho gesci a v současnosti je jedním z předních orgánů státní správy, jehož činnost je téměř ve všech agendách plně digitalizována.

V legislativní oblasti se Úřad iniciativně chopil role tvůrce návrhu zákona o významné tržní síle transponujícího směrnici o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v zemědělském a potravinovém řetězci. Obdobně jsme společně s kolegy zahájili odbornou diskusi s významnými stakeholdery v oblasti hospodářské soutěže, jak vylepšit stávající právní rámec zákona o ochraně hospodářské soutěže na půdorysu novely transponující směrnici o posílení postavení orgánů pro ochranu hospodářské soutěže v členských státech Unie tak, aby mohly účinněji prosazovat pravidla, a o zajištění řádného fungování vnitřního trhu.

Pevně věřím, že Úřad se vydal po správné cestě, jejímž výsledkem bude větší efektivita rozhodovací činnosti ve všech oblastech jeho působnosti, a že tímto směrem bude pokračovat také v příštích letech.

doc. JUDr. PhDr. Petr Mlsna, Ph.D.
předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

Významná rozhodnutí

Hospodářská soutěž

Skupina IT firem nezákonně ovlivnila veřejnou zakázku na Olomoucku

Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže Petr Mlsna ve svém druhostupňovém rozhodnutí potvrdil, že společnosti AUTOCONT, a. s., TESCO SW, a. s., ICZ, a. s., MERIT GROUP, a. s., A-Scan, s. r. o., Asseco Central Europe, a. s., a FPO, s. r. o., se dopustily protisoutěžního jednání v souvislosti s veřejnou zakázkou „Rozvoj služeb e-Governmentu v Olomouckém kraji", kterou v roce 2012 zadával Olomoucký kraj.

Předseda Úřadu potvrdil, že se účastníci řízení dopustili porušení zákona o ochraně hospodářské soutěže, když si prostřednictvím vzájemných kontaktů a výměny informací rozdělili plnění uvedené veřejné zakázky. Členové kartelu se také nezákonným způsobem podíleli na tvorbě zadání předmětné zakázky. Cílem zakázané dohody bylo ovlivnit výsledek zadávacího řízení tak, aby nabídka, na jejímž plnění se budou všichni účastníci řízení podílet, byla vítězná.

Předseda Mlsna odmítl v této souvislosti námitky obsažené v rozkladech: *„Na základě skutkového stavu podpořeného zjištěnými důkazy považuji zjištění prvostupňového orgánu uvedená v napadeném rozhodnutí za správná a prokázaná."* Účastníci řízení sice zpochybňovali jednotlivé nepřímé důkazy, ty však dle předsedy Úřadu tvoří komplexní a ucelený řetězec, který nelze vyložit jinak než jako zakázané jednání, navíc rozsah těchto důkazů je poměrně nadstandardní.

Předseda ÚOHS se však neztotožnil s odůvodněním uložených pokut, neboť úvahy prvního stupně nebyly v rozhodnutí dostatečně popsány, aby dostály požadavkům správních soudů na odůvodnění sankce. Prvostupňový orgán nyní bude muset výpočet sankcí opětovně a řádně odůvodnit.

SPIE Elektrovod a ASE zaplatí za kartel o veřejných zakázkách pokutu téměř 34 miliony korun

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže uložil svým prvostupňovým rozhodnutím pokuty v celkové výši 33 917 000 korun soutěžitelům SPIE Elektrovod, a. s., a ASE, s. r. o., za kartelovou dohodu týkající se výběrových řízení na elektromontážní práce zadávané společností ČEPS, a. s.

Proti rozhodnutí nebyly podány rozklady a nabylo právní moci. Účastníci řízení využili leniency programu i procedury narovnání, za což jim byly sníženy pokuty.

Podle zjištění Úřadu uvedení soutěžitelé nejméně v období od 28. 2. 2018 do 13. 6. 2018 koordinovali svou účast a nabídky na tři zakázky zadavatele ČEPS, a. s., konkrétně se jednalo o zadávací řízení „MIL – Oprava vypínačů výměnou v poli AD 03, 06 a 09 – realizace"; „DAS – výměna DG (P.0473)" a „NOS – výměna vypínače v terciáru T402 (G.0127)". Hodnota těchto zakázek přesahovala 18 milionů korun.

Úřad prokázal protisoutěžní jednání obou soutěžitelů na základě zajištěných důkazů o jejich vzájemné telefonické a osobní komunikaci a komunikaci prostřednictvím aplikace WhatsApp. Soutěžitelé jednali ve vzájemné shodě spočívající v koordinaci činnosti konkurentů při tendrech (tzv. bid rigging) s prvky dohody o rozdělení trhu a dohody cenové. Tyto praktiky spadají do kategorie tzv. kartelů s tvrdým jádrem a představují nejzávažnější porušení zákona o ochraně hospodářské soutěže.

Obě společnosti požádaly o aplikaci leniency programu i o tzv. narovnání, za což jim byly významným způsobem sníženy pokuty, a to na výsledných 32 498 000 Kč pro SPIE Elektrovod a 1 419 000 Kč pro ASE. Díky žádostem o leniency a narovnání se tito soutěžitelé také vyhnuli zákazu plnění veřejných zakázek, který může Úřad za kartelové dohody typu bid rigging rovněž uložit.

Potvrzeno rozhodnutí o kartelu Carpathia, přezkoumána však byla jedna z pokut

Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže Petr Mlsna z velké části potvrdil rozhodnutí ve věci zakázané dohody nákladních železničních přepravců – tzv. kartel Carpathia. Předseda ÚOHS potvrdil prvostupňové rozhodnutí z června 2020 po věcné stránce, pouze výrok o pokutě ve výši deseti milionů korun, která byla uložena soutěžiteli ARGO LOGISTICS, s. r. o., byl zrušen a pokuta má být znovu přezkoumána v první instanci, neboť její výše nebyla řádně odůvodněna.

Podle rozhodnutí Úřadu uskutečňovali soutěžitelé AWT Čechofracht, a. s., INTERFRACHT, s. r. o., ARGO LOGISTICS, s. r. o., SPEDICA, s. r. o., a Rail Cargo Austria AG zakázanou dohodu v souvislosti s vlakovým projektem Carpathia, Sylvania a nová Carpathia, když si na základě nedovolené spolupráce rozdělovali zákazníky a zakázky na přepravu zboží, koordinovali

ceny těchto služeb a vyměňovali citlivé obchodní informace. Kartelová dohoda narušila hospodářskou soutěž na trhu nákladní železniční přepravy a zasílatelství a byla způsobilá ovlivnit obchod mezi členskými státy Evropské unie. Svým jednáním železniční přepravci porušili jak český zákon o ochraně hospodářské soutěže, tak článek 101 Smlouvy o fungování Evropské unie.

K protisoutěžnímu jednání docházelo mezi lety 2004 až 2013, přičemž společnost SPEDICA se dohody účastnila pouze v letech 2008–2010 a společnost INTERFRACHT 2010–2013. Účastníci kartelu měli uzavřenou smlouvu o spolupráci, podle níž si neměli navzájem přebírat zakázky. Za tímto účelem provozovali také rezervační systém, jehož prostřednictvím se vzájemně informovali o jednotlivých rezervovaných transportech a cenách za tyto transporty, aby jiný účastník dohody nemohl nabídnout výhodnější cenu. Tím docházelo k rozdělování zákazníků a koordinovanému postupu vůči nim.

Proti prvostupňovému rozhodnutí podali rozklad pouze soutěžitelé INTERFRACHT, s. r. o., a ARGO LOGISTICS, s. r. o. Předseda Úřadu jejich námitky převážně zamítl, přisvědčil pouze námitce o nepřiměřenosti pokuty pro ARGO LOGISTICS. V opakovaném prvoinstančním řízení pak byla pokuta pro tuto společnost snížena na 675 tisíc korun.

Uložené pokuty

Rail Cargo Austria AG	upuštěno od uložení pokuty (leniency)
AWT Čechofracht, a. s.	1 826 000 Kč (leniency II)
INTERFRACHT, s. r. o.	2 357 000 Kč (potvrzena)
SPEDICA, s. r. o.	4 243 000 Kč (narovnání)
ARGO LOGISTICS, s. r. o.	sníženo na 675 000 Kč

Úřad odhalil díky leniency programu kartel v oblasti železničních projektů

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže svým prvostupňovým rozhodnutím potrestal kartelovou dohodu o veřejné zakázce (tzv. bid rigging) na projekční práce vysokorychlostních tratí mezi soutěžiteli SUDOP PRAHA, a. s., a Výzkumný Ústav Železniční, a. s. (dále také Sudop a VUŽ).

Společnosti Sudop byla uložena pokuta ve výši 9 302 000 korun. Výzkumnému Ústavu Železničnímu byla naproti tomu pokuta odpuštěna, neboť v rámci tzv. leniency programu poskytl Úřadu informace o existenci této zakázané dohody. Rozhodnutí nabylo právní moci.

Protisoutěžního jednání se uvedené společnosti dopustily tím, že od listopadu 2014 do května 2015 mezi sebou koordinovaly nabídky do výběrového řízení na veřejnou zakázku na vypracování technickoprovozní studie v oblasti vysokorychlostních tratí s názvem Technickoprovozní studie – Technická řešení VRT, jejímž zadavatelem byla Správa železnic, státní organizace. Sladěné nabídky následně podaly, a to s cílem, aby uvedenou zakázku vyhrálo sdružení „Společnost SP + ACRI + MTP_Technická řešení VRT“, jehož vedoucím členem byla právě společnost Sudop. Popsaným jednáním narušily tyto podniky hospodářskou soutěž v uvedeném výběrovém řízení, čímž porušily zákon o ochraně hospodářské soutěže.

Úřad tento případ řešil na základě oznámení soutěžitele VUŽ, který v rámci tzv. leniency programu oznámil existenci a podrobnosti o kartelové dohodě, jejímž byl členem, a žádal o odpuštění pokuty za protisoutěžní jednání. Protože splnil všechny požadované podmínky, byla mu imunita v rozhodnutí také udělena. Leniency program je důležitým nástrojem pro vyšetřování protisoutěžních dohod. Jeho smysl spočívá v tom, že motivuje účastníky kartelů, aby výměnou za neuložení či snížení pokuty, oznámili existenci kartelu soutěžnímu úřadu.

Soutěžitel Sudop využil tzv. procedury narovnání, v jejímž rámci se přiznal ke spáchání nezákonného jednání, za což mu byla pokuta snížena o 20 %. Proti rozhodnutí následně nepodal rozklad.

Pokuta pro ASE a AZ Elektrostav za kartel o zakázkách ČEZ Distribuce

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže svým pravomocným rozhodnutím uložil soutěžitelům ASE, s. r. o., a AZ Elektrostav, a. s., pokuty v celkové výši 7 479 000 korun za kartelovou dohodu, v jejímž důsledku došlo k ovlivnění zakázek vyhlašovaných společností ČEZ Distribuce, a. s. Účastníci řízení nepodali proti prvostupňovému rozhodnutí rozklad, rozhodnutí je pravomocné a bylo zveřejněno ve sbírce rozhodnutí ÚOHS.

Společnosti ASE a AZ Elektrostav v období od 5. 6. 2018 do 23. 11. 2018 prostřednictvím vzájemných kontaktů koordinovaly účast a nabídky do celkem devíti výběrových řízení, která zadávala společnost ČEZ Distribuce. Sladěné nabídky následně podaly, případně se podání nabídek zdržely, čímž narušily hospodářskou soutěž v daných výběrových řízeních.

Oba účastníci řízení podali žádost o aplikaci programu leniency a následně s Úřadem spolupracovali, za což jim byly sníženy pokuty o 20, resp. 30 % (u AZ Elektrostav). Dalšího snížení pokut dosáhli přistoupením na tzv. narovnání, přičemž výsledná pokuta pro společnost ASE činí 5 407 000 korun, pro společnost AZ Elektrostav pak 2 072 000 korun.

Úřad pokutoval kartel logistických společností, poprvé uložil zákaz plnění veřejných zakázek

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže uložil svým prvostupňovým rozhodnutím pokuty za kartelovou dohodu o veřejných zakázkách (tzv. bid rigging) logistickým společnostem EXPRES VAN, s. r. o., a Lorenc Logistic, s. r. o. Společnosti EXPRES VAN, s. r. o., byl nadto uložen trest zákazu plnění veřejných zakázek na dobu dvou let. Jednalo se o historicky první uložení tohoto druhu správního trestu ze strany Úřadu.

Soutěžitelé EXPRES VAN, s. r. o., (dále jen EXPRES) a Lorenc Logistic, s. r. o., (dále jen Lorenc) prostřednictvím vzájemných kontaktů koordinovali svou účast a nabídky v souvislosti s veřejnými zakázkami Správy železnic „Přeprava obchodních balíků 2014–2016" a „Přeprava obchodních balíků 2016–2018" s cílem, aby zakázku získala společnost EXPRES. Sladěné nabídky účastníci kartelu následně zadavateli podali. Úřad v rozhodnutí konstatoval, že účastníci zakázané dohody jednali s cílem narušit hospodářskou soutěž v uvedených výběrových řízeních, přičemž tohoto výsledku skutečně dosáhli. K nezákonnému jednání docházelo od 27. 8. 2014 do 29. 8. 2016. Úřad tento případ odhalil na základě vlastní činnosti.

Soutěžiteli EXPRES byla za spáchaný přestupek uložena pokuta ve výši 754 000 korun a již uvedený zákaz plnění veřejných zakázek na dobu dvou let ode dne právní moci rozhodnutí. Společnost Lorenc naproti tomu přistoupila na narovnání s Úřadem, za což jí byla nejen snížena pokuta o 20 % na výsledných 2 100 000 korun, ale především se vyhnula uložení zákazu plnění veřejných zakázek. Tato společnost nicméně podala rozklad proti výši pokuty, jehož výsledkem však bylo navýšení sankce na 2 413 000 korun.

Předseda ÚOHS potvrdil pokutu pro společnost BABY DIREKT za vertikální dohody

Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže Petr Mlsna potvrdil uložení pokuty ve výši 40 793 000 korun společnosti BABY DIREKT, s. r. o., za uzavírání zakázaných vertikálních dohod o určování cen pro další prodej. Předseda ÚOHS na základě rozkladu společnosti BABY DIREKT napadené prvostupňové rozhodnutí částečně změnil, na výslednou pokutu však uvedené změny neměly dopad.

Společnost BABY DIREKT, která je distributorem dětského zboží (zejména kočárků, autosedaček, dětského nábytku a vozítek apod.), uzavírala v letech 2011–2018 zejména prostřednictvím ústní či e-mailové komunikace s odběrateli svého zboží dohody o navýšení cen pro prodej konečným spotřebitelům na úroveň jím stanovených minimálních maloobchodních cen. Společnost BABY DIREKT hrozila odběratelům sankcemi či je dokonce formou nedodání zboží skutečně postihovala, pokud výrobky nabízeli za ceny nižší, než sama určila. Uzavíráním a plněním zakázaných dohod o přímém určení cen pro další prodej došlo k narušení hospodářské soutěže na relevantních trzích prodeje kočárků, autosedaček, dětského nábytku a vozítek na území České republiky. Úřad svým rozhodnutím plnění výše uvedených dohod zakázal a uložil soutěžiteli BABY DIREKT, aby o neplatnosti těchto dohod informoval všechny své odběratele.

Předseda ÚOHS v rámci řízení o rozkladu konstatoval, že nebyl dostatečně doložen dopad na obchod mezi členskými státy, a tedy ani porušení Smlouvy o fungování Evropské unie, jak bylo obsaženo v prvostupňovém rozhodnutí.

Při ukládání pokuty byla zohledněna především dlouhodobost porušování zákona, neboť k zakázanému jednání docházelo po dobu více než sedmi let, a to u většiny zboží. I přes změny provedené předsedou Úřadu by pokuta vzhledem k dlouhodobosti a závažnosti jednání výrazně přesahovala 10 % z obratu, což je maximální výše, kterou může Úřad uložit. Pokuta tedy musela být snížena na 40 793 000 korun, aby splňovala zákonné limity.

Zakázané protisoutěžní dohody RITCHY EU potrestány pokutou 6 764 000 korun

Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže Petr Mlsna zamítl v celém rozsahu rozklad podaný společností RITCHY EU, s. r. o., a ve všech výrocích potvrdil prvostupňové rozhodnutí Úřadu, v němž byla společnosti za zakázanou protisoutěžní dohodu o určování cen pro další prodej uložena pokuta ve výši 6 674 000 korun a zákaz plnění zakázané dohody do budoucna.

Společnost RITCHY EU je distributorem elektronických cigaret a náplní do nich. Podle rozhodnutí Úřadu porušovala v období od 6. 9. 2017 do 31. 3. 2019 zákon o ochraně hospodářské soutěže i soutěžní pravidla Evropské unie tím, že svým odběratelům stanovovala, za jaké nejnižší ceny může být její zboží dále prodáváno. Společnost kontrolovala u prodejců dodržování jí stanovených minimálních cen a v případě jejich nedodržování hrozila ukončením spolupráce.

Jednání společnosti RITCHY EU narušilo hospodářskou soutěž na relevantních trzích elektronických cigaret a náplní do těchto cigaret na území České republiky, přičemž tyto zakázané dohody měly současně i potenciální vliv na obchod mezi členskými státy Evropské unie. Důsledkem postupu společnosti RITCHY EU bylo sjednocení (vyšších) nákupních cen na velkoobchodní/maloobchodní úrovni a ve výsledku tedy i vyšší maloobchodní ceny pro spotřebitele.

Úřad dle předsedy Mlsny správně dovodil, že společnost RITCHY EU se dopustila porušení nejen zákona o ochraně hospodářské soutěže, ale i článku 101 Smlouvy o fungování Evropské unie. Námitky společnosti o nesprávně vymezených relevantních trzích a podílech společnosti RITCHY EU na nich, stejně jako námitky proti zjištěnému skutkovému stavu a výši uložené pokuty, předseda Úřadu zamítl jako nedůvodné.

Předseda ÚOHS potvrdil pokutu 7,68 milionu korun pro V-Garden za vertikální dohody

Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže Petr Mlsna zamítl rozklad společnosti V-GARDEN, s. r. o., a potvrdil tak pokutu ve výši 7 687 000 korun, která jí byla uložena za uzavírání nedovolených vertikálních dohod o určování cen pro další prodej.

Soutěžitel V-GARDEN v období od 24. 8. 2017 do 25. 9. 2019 vyzýval své odběratele, aby u jím dodávané zahradní techniky a zahradního vybavení navýšili prodejní ceny pro konečné spotřebitele. Společnost V-GARDEN chtěla dosáhnout toho, aby její distributoři neprodávali uvedenou techniku za ceny nižší, než které stanovila. Odběratelé společnosti V-GARDEN na tyto výzvy většinou přistoupili a ceny navyšovali.

Uzavírání a plnění uvedených zakázaných dohod o přímém určení cen pro další prodej mělo za následek narušení hospodářské soutěže na relevantních trzích zahradní techniky a zahradního vybavení na území České republiky. Úřad prokázal, že společnost V-GARDEN znemožnila svým odběratelům samostatně stanovovat cenu zboží a soutěžit tak s ostatními odběrateli o zákazníka prostřednictvím cen. Uzavřením dohod došlo ke sjednocení cenové hladiny a navýšení cen v neprospěch koncového spotřebitele.

Kromě uložení pokuty Úřad zakázal plnění uvedených dohod a stanovil nápravné opatření, v jehož rámci je společnost V-GARDEN povinna informovat všechny své odběratele o zákazu a neplatnosti těchto dohod.

Soutěžitel se v rámci řízení o rozkladu vymezoval zejména proti některým důkazům získaným v rámci místního šetření, dále rozporoval počátek přestupkového jednání, vymezení relevantního trhu, spáchání skutku a současně tvrdil, že dohody byly bagatelní a uložená pokuta nepřiměřená a s likvidačními účinky.

Potvrzena pokuta pro Intergram za zneužití dominance

Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže Petr Mlsna zamítl rozklad kolektivního správce INTERGRAM, nezávislá společnost výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově-obrazových záznamů, z. s., a potvrdil tak pokutu ve výši 20 799 000 korun, která byla tomuto soutěžiteli uložena za zneužití dominantního postavení.

Kolektivní správce INTERGRAM se dopustil zneužití svého dominantního postavení tím, že od 1. 1.2009 do 6. 11. 2014 vyžadoval od poskytovatelů ubytovacích služeb v České republice odměny za užívání práv k předmětům ochrany výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově obrazových záznamů, aniž by zohlednil obsazenost ubytovacích zařízení. Požadoval tak od provozovatelů ubytovacích zařízení platbu odměn i z neobsazených pokojů, v nichž prokazatelně k užití dotčených práv nemohlo dojít. INTERGRAM tak jednal v rozporu se zákonem o ochraně hospodářské soutěže i článkem 102 Smlouvy o fungování Evropské unie, neboť si na provozovatelích ubytovacích zařízení vynucoval nepřiměřenou obchodní podmínku.

Předseda Mlsna v rozhodnutí o rozkladu konstatoval, že Úřad ve správním řízení postupoval procesně správně, napadené rozhodnutí je přezkoumatelné a skutkový stav byl zjištěn dostatečně a je důkazně podložen. Předseda Úřadu se neztotožnil s námitkami účastníka řízení ohledně hospodářské hodnoty licence, o neexistenci materiálního znaku správního deliktu, či neprokázání, že jednání účastníka řízení bylo zneužitím dominantního postavení ve formě uplatňování nepřiměřených obchodních podmínek. Předseda rovněž potvrdil správnost výpočtu pokuty.

Jednatel neposkytl Úřadu součinnost při místním šetření, pořádková pokuta převyšuje 2,3 milionu korun

Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže Petr Mlsna svým rozhodnutím z 6. ledna 2021 zamítl rozklad společnosti EGEM, s. r. o., a potvrdil tak uložení pokuty ve výši 2 362 000 korun, která tomuto soutěžiteli byla uložena za neposkytnutí součinnosti při místním šetření.

K porušení zákonné povinnosti soutěžitele poskytnout nezbytnou součinnost došlo při místním šetření prováděném Úřadem dne 4. 9. 2019. Soutěžitel nejprve přislíbil, že jeho jednatel se dostaví se svými elektronickými zařízeními ke kontrole, avšak nestalo se tak, což ovlivnilo průběh inspekce a mohlo ovlivnit její účel.

V námitkách obsažených v rozkladu účastník řízení argumentoval například tím, že Úřad se snažil omezit osobní svobodu jednatele, když si vyžádal jeho přítomnost v místě inspekce, dále rozporoval, že by přislíbil, že se jednatel dostaví, a nesouhlasil rovněž s výší uložené pokuty.

Předseda Úřadu všechny námitky zamítl především s tím, že soutěžitel nesmí absenci klíčových osob ze svého vedení v obchodních prostorách využívat k tomu, aby se zcela vyhnul prošetření svých elektronických zařízení a komunikačních kanálů. S ohledem na výši pokuty předseda konstatoval, že je přiměřená. Za daný přestupek je možno uložit pokutu do 300 000 korun nebo do 1 % z obratu soutěžitele. Uložená pokuta dosahuje výše 0,1 % z obratu a zcela koresponduje s výší pokut uložených v obdobných případech.

Zákonnost předmětného místního šetření provedeného Úřadem ostatně před nedávnem potvrdil také Krajský soud v Brně, který zamítl žalobu společnosti EGEM proti nezákonnému zásahu.

Hlavní město Praha mělo diskriminačně nastavená pravidla pro parkování hybridních aut

Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže Petr Mlsna částečně změnil prvostupňové rozhodnutí týkající se diskriminačního znevýhodnění některých druhů hybridních automobilů v rámci parkovacího systému hlavního města Prahy. Zejména došlo ke zkrácení doby trvání přestupku a v důsledku toho také ke snížení pokuty na 740 000 korun.

Podle rozhodnutí předsedy ÚOHS hlavní město Praha porušilo zákon o ochraně hospodářské soutěže, když usnesením Rady č. 803 ze dne 17. 4. 2018 k záměru zvýhodnění parkování vozidel s hybridním pohonem v zónách placeného stání na území hlavního města Prahy stanovilo jako jednu z podmínek pro získání bezplatného parkování vozidel s hybridním pohonem v zónách placeného stání podmínku, že výkon instalovaného spalovacího motoru nebude vyšší než 135 kW. Tato podmínka přitom nebyla zvolena na základě objektivních a nediskriminačních kritérií. Jednání hlavního města Prahy bylo způsobilé narušit na území České republiky hospodářskou soutěž, když z prodejců hybridních automobilů zvýhodňovalo pouze ty, kteří prodávali vozidla s výkonem motoru do 135 kW. K narušení soutěže mohlo dojít i mezi podnikateli, kteří využívali ke své podnikatelské činnosti hybridní vozidla s motorem nepřesahujícím 135 kW oproti těm, kteří rovněž využívali hybridní vozidlo, avšak se silnějším motorem, a neměli tak možnost získat bezplatné parkování v zónách placeného stání.

Oproti prvostupňovému rozhodnutí předseda Úřadu zasáhl do doby trvání přestupku, který se v souladu s recentní judikaturou správních soudů tzv. „přetrhává" zahájením správního řízení. Předseda Mlsna tedy ve svém rozhodnutí konstatoval, že k protisoutěžnímu jednání docházelo v období od 17. 4. 2018 do 12. 2. 2019 (v prvostupňovém rozhodnutí do 30. 4. 2019). Vzhledem k úpravě délky trvání přestupku bylo nutno příslušně snížit uloženou pokutu.

Rozkladové námitky účastníka řízení předseda ÚOHS zamítl a po věcné stránce rozhodnutí potvrdil.

Pravomocná pokuta za protisoutěžní loterijní vyhlášku v Ostravě činí 869 000 korun

Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže Petr Mlsna uložil statutárnímu městu Ostravě pokutu ve výši 869 000 korun za protisoutěžní loterijní vyhlášku. Předseda Úřadu zamítl rozklad účastníka řízení a potvrdil rozhodnutí po věcné stránce, omezil však dobu trvání přestupku datem zahájení správního řízení.

Statutární město Ostrava se dopustilo porušení zákona o ochraně hospodářské soutěže tím, že v období od 1. 1. 2017 do 23. 5. 2018 svou obecně závaznou vyhláškou č. 8/2015, kterou se reguluje provozování loterií a jiných podobných her na území statutárního města Ostravy, povolilo provozování vyjmenovaných druhů loterií, respektive hazardních her, pouze na vybraných adresních místech uvedených v přílohách č. 1, 2 a 3 této obecně závazné vyhlášky. Výběr těchto adresních míst přitom nebyl proveden na základě objektivních, nediskriminačních a předem známých kritérií, čímž došlo bez objektivně ospravedlnitelných důvodů k narušení hospodářské soutěže na trhu provozování hazardních her na území statutárního města Ostravy zvýhodněním soutěžitelů, kteří mohli na povolených adresních místech nadále provozovat hazardní hry.

Předseda Úřadu změnil oproti prvostupňovému rozhodnutí dobu trvání přestupku, neboť zahájením správního řízení došlo k tzv. přerušení jednoty skutku. Přestupek byl tedy stíhán pouze za období od 1. 1. 2017 do 23. 5. 2018. V této souvislosti došlo také ke snížení pokuty z 1 078 000 korun v prvostupňovém rozhodnutí na konečných 869 000 korun.

Veřejné zakázky

Pokuta pro Ministerstvo dopravy za neoprávněné vyloučení dodavatele

Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže Petr Mlsna svým rozhodnutím zamítl rozklad podaný Ministerstvem dopravy ve věci zadávacího řízení na uzavření šestileté rámcové smlouvy na dodávky tabulek registračních značek a potvrdil tak prvostupňové rozhodnutí Úřadu, kterým byla zadavateli za spáchání přestupku uložena pokuta ve výši 200 tisíc korun.

Zadavatel vyloučil ze zadávacího řízení společnost ELTODO, a. s., která předložila nabídku s nejnižší nabídkovou cenou, jež byla jediným kritériem hodnocení, s odůvodněním, že nezaokrouhlila nabídkové ceny za jeden kus tabulky registrační značky a za předpokládaný počet tabulek registračních značek za jeden rok. V červenci 2020 zadavatel uzavřel rámcovou smlouvu na veřejnou zakázku s vybraným dodavatelem SPM – UTAL – sdružením společností SPM – Security Paper Mill, a. s., a UTAL Sp. z o. o.

V rozhodnutí I. stupně Úřad konstatoval, že zadavatel vyloučením společnosti ELTODO porušil zásadu přiměřenosti, neboť požadavek na zaokrouhlení nabídkové ceny byl pouze formálního charakteru a nejednalo se o oprávněný důvod pro vyloučení z účasti v zadávacím řízení. Zadavatel tím ovlivnil výběr dodavatele.

Zadavatel v rozkladu argumentoval, že požadavek na zaokrouhlení nabídkové ceny není jen formalita, ale zaokrouhlování je pro něho důležité z pohledu celkových nákladů veřejné zakázky. Předseda Úřadu však jeho argumenty neuznal. Ve vztahu k celkové nabídkové ceně jde o formální požadavek zcela určitě – to už dříve dovodila rozhodovací praxe Úřadu. Pokud jde o jednotkovou nabídkovou cenu, lze o významu zaokrouhlování diskutovat. V tomto případě však zadavatel původně vybral právě společnost ELTODO, která nezaokrouhlila ani celkovou, ani jednotkovou nabídkovou cenu. Až posléze svůj požadavek přehodnotil. Pokud by bylo pro zadavatele zaokrouhlování skutečně důležité, všiml by si problému už při prvním přečtení nabídky. Navíc, zadavatel nestanovil podmínku zaokrouhlení jednotkové ceny výslovně, ačkoliv se jedná o požadavek s významným dopadem do cenotvorby dodavatelů.

Zákaz plnění smlouvy na dodatečné dodávky samopalů a pušek pro Policii ČR

Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže Petr Mlsna potvrdil svým rozhodnutím uložení zákazu plnění smlouvy na dodávky samopalů a pušek včetně příslušenství a zaměřovačů, kterou uzavřelo Ministerstvo vnitra na základě jednacího řízení bez uveřejnění se společností C.I.D. Praha, s. r. o. Úřad vedl řízení na základě návrhu společnosti Česká zbrojovka, a. s.

„Není možné, aby zadavatel opakovaně využíval dodatečné dodávky na základě téměř 20 let staré smlouvy a dlouhodobě tak vylučoval soutěž o zakázku," odůvodnil rozhodnutí Petr Mlsna.

Ministerstvo vnitra uzavřelo 8. 4. 2020 smlouvu, když přímo oslovilo dodavatele C.I.D. Praha. Tzv. jednacího řízení bez uveřejnění ministerstvo využilo s tím, že se v daném případě jednalo o rozšíření původní smlouvy na dodávky samopalů a pušek uzavřené v květnu 2001. Úřad v prvostupňovém řízení konstatoval, že zadavatel nebyl oprávněn postupovat v jednacím řízení bez uveřejnění a uložil zadavateli zákaz plnění smlouvy. Podle Úřadu zadavatel neprokázal, že by snaha o unifikaci výzbroje a dlouhý cyklus životnosti u zbraní byly v daném případě zvláštní okolností, na jejímž základě lze překročit lhůtu tří let od uzavření původní smlouvy, kterou pro dodatečné dodávky stanovuje zákon. Úřad zdůraznil, že účelem dodatečných dodávek je umožnit výjimečně a pouze za splnění předem striktně stanovených podmínek zákona nákup nezbytného zboží v jednacím řízení bez uveřejnění a nikoli umožnit zadavateli systematické doplňování dodávek zboží v jednom z nejméně transparentních druhů zadávacích řízení.

Předseda ÚOHS zamítl rozklady zadavatele i vybraného dodavatele. Vypořádal námitky týkající se mimo jiné údajného nezákonného podání návrhu a zejména možnosti využití dodatečných dodávek. Předseda zdůraznil, že výklad zadavatele, podle kterého by po desítkách let funkčnosti a používání výrobků bylo možno používaný inventář výrobků zásadně rozšířit bez jakékoliv soutěže, zcela popírá literu zákona. Za spáchání přestupku byla následně v separátním řízení uložena zadavateli také pokuta ve výši 800 tisíc korun.

Potvrzení pokuty ve výši 550 milionů korun pro Ministerstvo obrany za nákup armádních vrtulníků

Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže Petr Mlsna svým rozhodnutím potvrdil uložení pokuty ve výši 550 milionů korun pro Ministerstvo obrany za porušení zákona o zadávání veřejných zakázek při nákupu víceúčelových vrtulníků.

Předseda Úřadu zamítl rozklad podaný ministerstvem proti prvostupňovému rozhodnutí z února roku 2021. Úřad v něm rozhodl, že ministerstvo se dopustilo přestupku tím, že v rozporu se zákonem uzavřelo smlouvu na nákup víceúčelových armádních vrtulníků s vládou Spojených států amerických dříve, než rozhodlo o námitkách italské společnosti Leonardo S.p.A., která je výrobcem mimo jiné i armádních vrtulníků.

Předseda Úřadu při rozhodování o rozkladu zamítl všechny námitky, které Ministerstvo obrany proti prvoinstančnímu rozhodnutí vzneslo. Zadavatel zejména zpochybňoval aktivní legitimaci společnosti Leonardo k podání námitek, dále rozporoval, že by v důsledku jeho postupu došlo k újmě společnosti Leonardo nebo byl ovlivněn výběr dodavatele a konečně požadoval uložení pokuty pouze v symbolické výši.

Předseda Mlsna provedl v rozhodnutí o rozkladu drobnou korekci výroku prvostupňového rozhodnutí, když upřesnil, že ministerstvo nedovoleně uzavřelo smlouvu před doručením rozhodnutí o námitkách, nikoliv před rozhodnutím o námitkách, jak bylo původně uvedeno v prvoinstančním rozhodnutí.

Již dříve Úřad rozhodl o tom, že vzhledem k bezpečnostním zájmům státu v dané věci nelze uložit zákaz plnění smlouvy.

Pražský Hasičský záchranný sbor chyboval při zadávání koncese

Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže Petr Mlsna zamítl rozklady Hasičského záchranného sboru hlavního města Prahy proti prvostupňovým rozhodnutím o koncesních smlouvách uzavřených se společností PATROL group, s. r. o., jejichž předmětem byla spolupráce při poskytování služeb pultu centralizované ochrany (dále jen PCO) a zajištění přenosu signálů z objektů připojovaných na PCO za účelem zajišťování reakce výkonných složek HZS.

Úřad v napadených prvostupňových rozhodnutích opakovaně konstatoval, že obviněný se dopustil porušení zákona o zadávání veřejných zakázek uzavřením výše uvedené smlouvy na koncesi mimo zadávací řízení. Přestože předpokládaná hodnota koncese je vyšší než 20 milionů korun bez DPH, nezadal ji zadavatel v koncesním řízení nebo v jiném v úvahu připadajícím druhu zadávacího řízení podle zákona a jeho postup mohl ovlivnit výběr dodavatele. Úřad konstatoval také další přestupek, když zadavatel nedoručil své vyjádření k návrhu navrhovatele v zákonné lhůtě deseti dnů ode dne doručení návrhu. Za uvedené přestupky uložil Úřad zadavateli pokutu ve výši 185 tisíc korun a 100 tisíc korun.

Předseda ÚOHS Petr Mlsna se v řízeních o rozkladu zabýval zejména otázkou, jaká peněžitá plnění v předpokládané hodnotě koncese zohledňovat. Předseda opakovaně vyjádřil právní názor, že do obratu vybraného dodavatele je nutno v konkrétním případě zahrnout jak měsíční příjem vycházející ze vzorové smlouvy za jeden připojený objekt za služby provozu PCO poskytované vybraným dodavatelem, tak i měsíční platby za služby HSZ spočívající zejména v trvalém střežení systému elektrických požárních signalizací napojeného objektu, které jsou hrazeny na základě vzorových smluv na účet vybraného dodavatele, který je ve prospěch obviněného přeúčtovává, neboť s předmětem koncese souvisí. V uvedeném kontextu představují služby HZS určitou poddodávku vybranému dodavateli pro plnění smlouvy o PCO a lze na ně nahlížet jako na služby poskytnuté zadavatelem vybranému dodavateli pro plnění koncese, které musí zadavatel do výpočtu předpokládané hodnoty koncese obligatorně zahrnout, neboť vypovídají o celkovém objemu koncese.

Ani skutečnost, že je vybraný dodavatel povinen platby za služby HZS zadavateli přeúčtovat a vyplatit, pak uvedený závěr nevyvrací, neboť se fakticky jedná o nákladovou položku na straně vybraného dodavatele, ať již poskytnutou zadavatelem či jinou osobou, kterou vybraný dodavatel potřebuje pro poskytnutí komplexní služby konečným zákazníkům. „*Služby HZS a služby provozu PCO jsou nerozlučně provázány, neboť svou funkci mohou plnit pouze jako celek. Jedná se tak o jednotné plnění, které nelze rozdělovat pro účely výpočtu předpokládané hodnoty koncese*," uvedl ve svém rozhodnutí předseda Mlsna.

Předseda ÚOHS definitivně nevyhověl návrhu společnosti EUROVIA CS proti zakázce na výstavbu úseku I.D pražského metra

Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže Petr Mlsna zamítl rozklad společnosti EUROVIA CS, a. s., proti prvostupňovému rozhodnutí ve věci zadávacího řízení Dopravního podniku hlavního města Prahy „Provozní úsek I.D pražského metra – úsek Pankrác – Olbrachtova – stavební část". Návrh dodavatele EUROVIA CS tak byl v převážné části zamítnut, v části týkající se neprodloužení lhůty pro podání nabídek bylo správní řízená zastaveno, neboť této části návrhu nepředcházely včasné námitky.

Dodavatel EUROVIA CS ve svém návrhu namítal nezákonnost jak u zadávacích podmínek, tak v postupu zadavatele. Jednalo se například o údajnou nedostupnost části zadávací dokumentace a její neúplnost, délku lhůty pro podání nabídek, nejasnost vymezení požadavků na prokazování kvalifikace a další nejasné či nepřiměřené požadavky zadavatele. Úřad nicméně v prvostupňovém rozhodnutí z března roku 2021 v rovině rozporovaných skutečností neshledal důvody k uložení nápravného opatření.

V podaném rozkladu společnost EUROVIA CS rozporovala všechny výroky napadeného rozhodnutí, zejména tvrdila nezákonnost napadeného rozhodnutí, jeho nepřezkoumatelnost, nedostatek důkazů a rozpory s předchozí rozhodovací praxí Úřadu. Předseda Mlsna po posouzení všech rozkladových námitek navrhovatele prvostupňové rozhodnutí potvrdil a rozklad zamítl, pouze jeden z výroků prvostupňového rozhodnutí byl zrušen a jeho materie byla věcně posouzena v rámci výroku, kterým byl návrh zamítnut jako celek.

Předseda Mlsna na úvod svého rozhodnutí zdůraznil celkový charakter podaného návrhu, v němž byly tvrzeny četné nezákonnosti zadávacích podmínek, aniž by se navrhovatel jakkoliv snažil o jejich odstranění ještě v průběhu zadávacího řízení. V rámci vypořádání nepřezkoumatelnosti prvostupňového rozhodnutí předseda uzavřel, že rozsah reakce na konkrétní námitky má být přiměřený jejímu významu a hloubce, nikoliv obsáhlosti. Dodal pak, že v otázce nastavení zadávacích podmínek, proti nimž se navrhovatel především vymezoval, má zadavatel velký prostor pro vlastní úvahy a je oprávněn k jejich nastavení v souladu s potřebami realizace veřejné zakázky za dodržení zákonných omezení. V tomto směru nebyl v postupu zadavatele shledán žádný exces.

Úřad řešil rovněž související zadávací řízení na komplexní geotechnický monitoring a pasportizace pro uvedenou stavbu, přičemž návrh podaný společností INFRAPROJEKT, s. r. o., nakonec zamítl, což následně potvrdil také předseda Úřadu.

Pokuty za přístavbu školy v Nehvizdech

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže uložil TS Nehvizdy a Dobrovolnému svazku obcí (DSO) k zajištění přístavby školy v Nehvizdech pokuty ve výši 1,2 milionu korun a 500 tisíc korun za dělení zakázky a zadání podlimitní veřejné zakázky na stavební práce mimo zadávací řízení.

Smlouva o dílo v celkové hodnotě téměř 40 milionů korun uzavřená na veřejnou zakázku s dodavatelem TS městyse Nehvizdy, s. r. o., (TS Nehvizdy) zahrnovala kompletní a komplexní zbudování přístavby a provedení veškerých dalších prací, činností a dodávek k řádnému provedení a dokončení díla dle této smlouvy.

V souvislostí s realizací přístavby školy v Nehvizdech byly spáchány dva rozdílné přestupky. Prvního přestupku se dopustily TS Nehvizdy, obchodní korporace ze 100 % vlastněná městysem Nehvizdy, které byla za zadání podlimitní veřejné zakázky na stavební práce spojené s přístavbou školy v Nehvizdech mimo zadávací řízení uložena pokuta ve výši 1,2 milionu korun. TS Nehvizdy uzavřely jednotlivé smlouvy s různými subjekty, čímž došlo k nezákonnému dělení zakázky, neboť bylo prokázáno, že plnění dle jednotlivých smluv tvoří funkční celek a byla zadávána v časové souvislosti.

Ve druhém případě se jednalo o časově předcházející přestupek, jehož se dopustil Dobrovolný svazek obcí k zajištění přístavby školy vytvořený čtyřmi obcemi: městysem Nehvizdy, Horoušanami, Mochovem a Vyšehořovicemi. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže zahájil správní řízení o přestupku na základě výsledku šetření podnětu, který obdržel od Transparency International – Česká republika, o. p. s. V řízení Úřad zjistil, že dobrovolný svazek obcí k zajištění přístavby školy v Nehvizdech je veřejným zadavatelem dle § 4 odst. 1 písm. e) zákona o zadávání veřejných zakázek. V případě přístavby školy v Nehvizdech postupoval Dobrovolný svazek obcí mimo zadávací řízení s odůvodněním, že mezi DSO a TS Nehvizdy se jedná o tzv. vertikální spolupráci, která se podle zákona nepovažuje za zadání veřejné zakázky. Úřad však prokázal, že nebyla splněna žádná ze tří podmínek stanovených zákonem pro uplatnění vertikální spolupráce. Přesto Dobrovolný svazek obcí k zajištění přístavby školy v Nehvizdech uzavřel s TS Nehvizdy smlouvu o dílo a zadal tím veřejnou zakázku v rozporu se zákonem mimo zadávací řízení a tímto postupem mohl ovlivnit výběr dodavatele.

Spolupráce a osvěta

Představitelé Úřadu se v roce 2021 zúčastnili desítek konferencí, seminářů, workshopů a dalších akcí, na nichž komunikovali se soutěžiteli, zadavateli, dodavateli, odbornou veřejností a dalšími subjekty a vysvětlovali zásadní témata zejména z oblasti veřejného zadávání a hospodářské soutěže, ale také významné tržní síly a veřejné podpory.

V průběhu jara se Úřad zapojil do nového mezinárodního projektu *Computational Antitrust*, který je zaměřen na využívání automatizované právní analýzy pro odhalování protisoutěžního jednání a zaštiťuje jej Stanford University. Cílem projektu je vytvoření a implementace výpočetních metod umožňujících soutěžním úřadům nadále si udržet a případně zlepšit schopnost detekovat, odhalovat a napravovat protisoutěžní praktiky v digitálním sektoru. Nově vyvinuté techniky a výpočetní nástroje mohou sloužit také ke zjednodušení kontroly fúzí.

V polovině dubna předseda Petr Mlsna oslovil svým dopisem všechny zástupce České republiky v Evropském parlamentu s doporučením, aby nehlasovali pro legislativní návrhy, jejichž výsledkem by mohlo být výrazné narušení soutěžního prostředí v zemědělském sektoru. Předseda ÚOHS upozornil na protisoutěžní charakter některých pozměňovacích návrhů k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty. Uvedené pozměňovací návrhy excesivním způsobem rozšiřují pro oblast zemědělství dosavadní výjimky z článku 101 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie, který zakazuje uzavírání dohod omezujících soutěž. Navrhovaná právní úprava mimo jiné připouští, aby v zemědělském sektoru bylo možno uzavírat kartelové dohody celých dodavatelských řetězců o cenách a množství, povoluje krizové množstevní kartely či národní kartely a zakazuje další prodej zboží se ztrátou.

Na konci dubna se předseda Úřadu Petr Mlsna a místopředseda Kamil Nejezchleb zúčastnili zahajovací části mezinárodního online workshopu *Soutěžní právo v oblasti digitálních technologií*, který pořádala Právnická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci. Předseda Úřadu hovořil ve svém vstupu o problematice transparentnosti tržního prostředí v oblasti digitálních platforem a e-commerce. Místopředseda Nejezchleb se pak zaměřil na současné trendy a předpokládaný vývoj v oblasti práva hospodářské soutěže.

Poslední dubnový den se předseda Úřadu zúčastnil kulatého stolu o významné tržní síle ve světle judikatury a rozhodovací praxe antimonopolního úřadu.

Předseda Úřadu Petr Mlsna varoval na konci května před riziky oznámení o zvyšování cen ze strany asociací a sdružení. Podobné kroky mohou vzbuzovat podezření, že úpravy cen jsou výsledkem společného postupu soutěžitelů.

Dne 9. června uspořádal Úřad konferenci o veřejné podpoře, která se vzhledem k pandemické situaci uskutečnila formou online přenosu. Hovořilo se například o rozšíření obecné blokové výjimky (GBER) o nové oblasti spojené zejména s environmentálními hledisky či digitalizací, o výsledcích tzv. fitness check a plánovaných revizí předpisů či harmonogramu jejich prodlužování. Zásadním tématem byl také tzv. dočasný rámec, na jehož základě je poskytována většina podpor sloužících k překonání následků koronavirové pandemie, a konkrétní schválené případy dle tohoto rámce.

Letní prázdniny zahájil předseda ÚOHS na konferenci *Veřejné zakázky v českém zdravotnictví*. 19. července jednala místopředsedkyně Markéta Dlouhá se zástupci Ministerstva pro místní rozvoj ve věci konfliktu zákona o střetu zájmu a zákona o zadávání veřejných zakázek. Před koncem srpna se vedení ÚOHS dohodlo s Nejvyšším státním zastupitelstvím na pokračování spolupráce při posuzování soutěžních deliktů. Společné setkání navázalo na vzájemnou dohodu o součinnosti z roku 2016.

Hned po prázdninách předseda Petr Mlsna a místopředsedkyně Markéta Dlouhá vystoupili na *Právní konferenci Svazu měst a obcí České republiky*, kde hovořili o legislativních novinkách ve veřejném zadávání i o přestupcích veřejných zadavatelů.

V polovině září předseda Úřadu a ředitelka Odboru druhostupňového rozhodování Iveta Pospíšilíková přednášeli o rozhodovací praxi Úřadu a o veřejném zadávání na konferenci *Personalistika, právo a vzdělávání ve veřejné správě*, která proběhla v Brně.

O několik dní později pak zástupci Úřadu na pracovním jednání v Pozlovicích diskutovali se zástupci ministerstva financí a Generálního finančního ředitelství o sjednocení výkladové praxe u vybraných ustanovení zákona o zadávání veřejných zakázek i o slaďování přístupu mezi orgány dozoru (ÚOHS) a kontroly (Auditní orgán Ministerstva financí).

20. 9. se předseda ÚOHS zúčastnil slavnostního zahájení konference *ISSS* (Internet ve státní správě a samosprávě) o reformě státní správy, rozvoji e-Governmentu a informatizaci společnosti. V dalším průběhu konference vystoupila také místopředsedkyně Markéta Dlouhá.

Na konferenci *CA Summit 2021*, pořádané sdružením Compliance Academy, hovořil místopředseda ÚOHS Kamil Nejezchleb o výhodách soutěžních compliance programů a o tom, jak je zohledňují soutěžní úřady.

Koncem září pracovníci ÚOHS v rámci porady Ministerstva vnitra s tajemníky obcí s rozšířenou působností v Benešově seznamovali účastníky s informacemi o zakázaných dohodách mezi uchazeči o veřejné zakázky (bid rigging) a o protisoutěžním jednání orgánů veřejné moci.

Historicky první *Den otevřených dveří ÚOHS* se uskutečnil 6. října 2021. Byl zaměřen zejména na potenciální zájemce o zaměstnání v oblasti dozoru nad veřejnými zakázkami. Účastníci z řad studentů a absolventů právnických a ekonomických fakult mohli nahlédnout do zákulisí každodenní práce ÚOHS.

Na počátku října také zahajoval předseda Petr Mlsna dvoudenní konferenci *Veřejné zakázky ve zdravotnictví*, kterou pořádala Fakultní nemocnice Olomouc.

Ve dnech 14. a 15. října pak vystupovali zástupci Úřadu na *Říjnové konferenci Asociace veřejných zakázek*. Záštitu konference převzal předseda Petr Mlsna, v panelu o rozhodovací praxi vystoupili místopředsedkyně Markéta Dlouhá a ředitelé Iveta Pospíšilíková a Mojmír Florian.

Na počátku listopadu uspořádal ÚOHS kulatý stůl k novele zákona o ochraně hospodářské soutěže. Předseda Úřadu Petr Mlsna a místopředseda Kamil Nejezchleb diskutovali s odborníky na právo hospodářské soutěže z řad advokátů, akademické sféry a justice o zvažovaných návrzích Úřadu k novele zákona o ochraně hospodářské soutěže. Projednávaná témata se týkala například možného zakotvení ochrany oznamovatele podnětu, utajení svědka kartelových dohod, zavedení leniency programu pro vertikální dohody, zrychlení soudního přezkumu žalob na nezákonný zásah proti místním šetřením či společného a nerozdílného trestání právnických osob v rámci jednoho soutěžitele.

4. 11. předseda Petr Mlsna hovořil na konferenci *Odpovědné veřejné zadávání 2021* o dosavadní skromné rozhodovací praxi Úřadu v této oblasti či o tom, jak působit na zadavatele, aby odpovědné zadávání aplikovali.

V předvečer Svatomartinské konference přednášeli místopředsedové Markéta Dlouhá a Kamil Nejezchleb a ředitelka Iveta Pospíšilíková v rámci Justiční akademie v Kroměříži trestním soudcům a státním zástupcům o trestněprávních aspektech kartelů a o jednání ve veřejném zadávání s korupčním potenciálem.

Spolupráce s akademickou sférou

Zásadní význam přikládá Úřad pro ochranu hospodářské soutěže všestranné spolupráci s akademickými institucemi. Předseda Úřadu Petr Mlsna proto nedlouho po svém nástupu do funkce navázal kontakty s řadou předních českých univerzit a fakult, které vyvrcholily podpisy memorand o spolupráci s pěti z nich.

V memorandech Úřad a jeho akademičtí partneři deklarují zájem na vzájemné spolupráci na vědeckých projektech i v pedagogické oblasti. Ke spolupráci bude docházet nejenom na institucionální úrovni, ale také na úrovni jednotlivých výzkumných a vědeckých týmů a inovačních projektů. Rovněž půjde o výměnu a sdílení teoretických informací a praktických zkušeností. Úřad nabídl univerzitám také podporu v rámci pedagogické činnosti, která by se mohla například projevit ve větším zastoupení problematiky hospodářské soutěže či veřejných zakázek ve výuce právnických či ekonomických fakult a v závěrečných pracích studentů. Úřad je současně otevřen možnosti praxí a stáží studentů nebo vzájemné spolupráci v oblasti postgraduálního studia.

Předseda Úřadu Petr Mlsna postupně uzavřel memoranda s rektorem Masarykovy univerzity v Brně Martinem Barešem (26. 4. 2021), děkanem Právnické fakulty Masarykovy univerzity Martinem Škopem (20. 7. 2021), rektorem Univerzity Karlovy Tomášem Zimou (3. 8. 2021), děkanem Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci Václavem Stehlíkem (13. 10. 2021) a rektorkou Mendelovy univerzity v Brně Danuší Nerudovou (19. 10. 2021).

Petr Mlsna a Martin Bareš

Václav Stehlík a Petr Mlsna

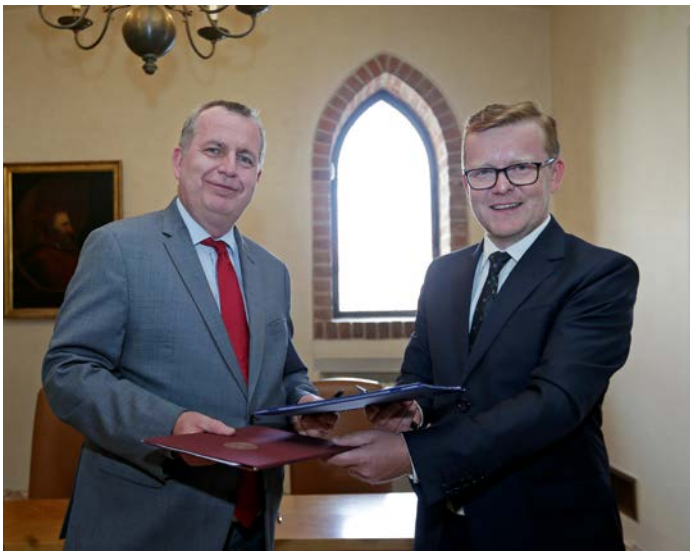

Tomáš Zima a Petr Mlsna

Danuše Nerudová a Petr Mlsna

Petr Mlsna a Margrethe Vestager

Účast předsedy na schválení obecného přístupu k DMA v Radě Evropské unie a setkání s místopředsedkyní Margrethe Vestager

Na konci listopadu se předseda ÚOHS Petr Mlsna v rámci pracovní cesty do Bruselu zúčastnil jednání Rady Evropské unie pro konkurenceschopnost, která schvalovala navrhované regulace digitálních trhů a služeb. Stanovisko České republiky k projednávanému legislativnímu návrhu na jednání Rady prezentovala náměstkyně ministra průmyslu a obchodu Martina Tauberová za spoluúčasti předsedy ÚOHS. Nařízení Digital Market Act (dále jen DMA) a Digital Services Act mají být průlomovou regulací velkých firem z digitálního sektoru. Jednomyslné schválení obecného přístupu všemi členskými státy v Radě Evropské unie bylo významným krokem v legislativním procesu, který pokračuje vyjednáváním s Evropským parlamentem.

Cílem nařízení o digitálních trzích je zajistit, aby velké online platformy dodržovaly férová a nediskriminační pravidla, což by mělo být ku prospěchu spotřebitelů i uživatelů z řad podniků, tedy i inovátorů a startupů. Jde o novou ex ante regulaci digitálního odvětví, jejímž cílem je reagovat na specifika této oblasti, především na skutečnost, že velké online platformy, jež nařízení označuje jako strážce (gatekeepers), jsou zároveň těmi, kteří určují na těchto trzích pravidla hry. Možná řešení situace na digitálních trzích jsou zvažována a uváděna do praxe nejen v Evropské unii, ale i v jiných částech světa.

Předseda ÚOHS se rovněž v Bruselu setkal s výkonnou místopředsedkyní Evropské komise Margrethe Vestager, která je odpovědná za oblast hospodářské soutěže a veřejné podpory. Tématem rozhovoru byly například informace o průběhu transpozice směrnice o posílení pravomocí soutěžních úřadů, tzv. směrnice ECN+, která není v České republice dosud dokončena, neboť předložená novelizace zákona o ochraně hospodářské soutěže se nedostala na program jednání minulé Poslanecké sněmovny. Úřad tedy v současné době připravuje nový legislativní návrh.

Předseda Mlsna dále seznámil komisařku s úspěchy ÚOHS v oblasti boje s kartelovými dohodami typu bid rigging, tedy dohodami mezi uchazeči o veřejné zakázky. Úřad zde využívá výhody, kterou mu poskytuje skutečnost, že má ve své působnosti také dozor nad veřejným zadáváním a může tedy lépe získávat informace.

Obsáhle se hovořilo taktéž o několika opatřeních a programech veřejné podpory, které Česká republika prostřednictvím ÚOHS notifikovala Evropské komisi ke schválení. Všechny veřejné podpory musí projít posouzením Komise a získat její souhlasné rozhodnutí, aby mohly být v členských státech Evropské unie poskytnuty. V současné době tak Evropská komise rozhoduje například o podpoře pro tzv. kurzarbeit, dále pro poskytovatele poštovních služeb či pro elektroenergetiku.

V neposlední řadě předseda Úřadu informoval komisařku Vestager o přípravách na předsednictví České republiky v Radě Evropské unie, k němuž dojde ve druhé polovině roku 2022.

Metodické dny veřejného zadávání

Úřad pod vedením Petra Mlsny začal aktivně komunikovat se zainteresovanými subjekty v oblasti veřejného zadávání, tedy zejména se zadavateli, dodavateli a odborníky na veřejné zakázky, nejen na odborných konferencích a seminářích, ale také prostřednictvím vlastní platformy nazvané *Metodické dny veřejného zadávání*.

Jednalo se o online videopřenosy, v jejichž rámci odborníci Úřadu podávali z hlediska orgánu dozoru výklad některých problematických oblastí či institutů právní úpravy veřejných zakázek. V průběhu roku se uskutečnilo celkem pět metodických dnů, které sledovalo přes dva tisíce účastníků.

Na uskutečněných metodických dnech se hovořilo například o nových základních zásadách odpovědného zadávání obsažených v § 6 odst. 4 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek; o vymezení předmětu veřejné zakázky; hodnocení nabídek, jak z hlediska nastavení hodnoticích kritérií, tak provedení hodnocení; posouzení nabídek a oznamování výběru dodavatele; problematice zakázaných dohod ve veřejném zadávání; střetu zájmů dle § 44 ZZVZ; vysvětlení, doplnění a změnách nabídky dle § 46 ZZVZ; změnách závazků ze smluv dle § 100 a § 222 ZZVZ a dalších tématech.

Prezentace i videozáznamy z metodických dnů jsou k dispozici na internetových stránkách Úřadu v části Metodické dny.

Vymáhání škod utrpěných v důsledku kartelových dohod

Předseda Úřadu Petr Mlsna vystoupil na konci ledna 2021 s iniciativou, v jejímž rámci upozornil orgány veřejné správy na povinnost vymáhat škody utrpěné v důsledku protisoutěžního jednání. O této aktivitě informoval též předsedu vlády, ministerstva financí a zdravotnictví, územní samosprávy a jejich svazy či Nejvyšší kontrolní úřad.

Posláním ÚOHS je vytvářet podmínky pro podporu a ochranu hospodářské soutěže. V této roli Úřad zasahuje proti vyloučení, omezení, narušení nebo ohrožení hospodářské soutěže dohodami soutěžitelů zneužitím dominantního postavení soutěžitelů či spojením soutěžitelů, dále pak působením orgánů veřejné správy. Jedním z častých způsobů narušení soutěže jsou kartelové dohody mezi uchazeči o veřejné zakázky, tzv. bid rigging. Tyto zakázané dohody mohou výrazně předražovat veřejné zakázky a působit tím České republice značné škody.

Úřad proto začal aktivně upozorňovat orgány veřejné správy poškozené při zadávání veřejných zakázek kartelovým jednáním na skutečnost, že mají utrpěnou škodu vymáhat dle zákona č. 262/2017 Sb., o náhradě škody v oblasti hospodářské soutěže. Tento speciální zákon nabyl účinnosti dne 1. 9. 2017, avšak v praxi byl dosud jen zřídkakdy použit.

Úřad nabídl orgánům veřejné správy postiženým protisoutěžním jednáním také metodickou pomoc s postupem při vymáhání škody, kterou následně někteří zadavatelé využili a v průběhu roku pak skutečně žaloby v tomto smyslu podali.

Z prvního metodického dne

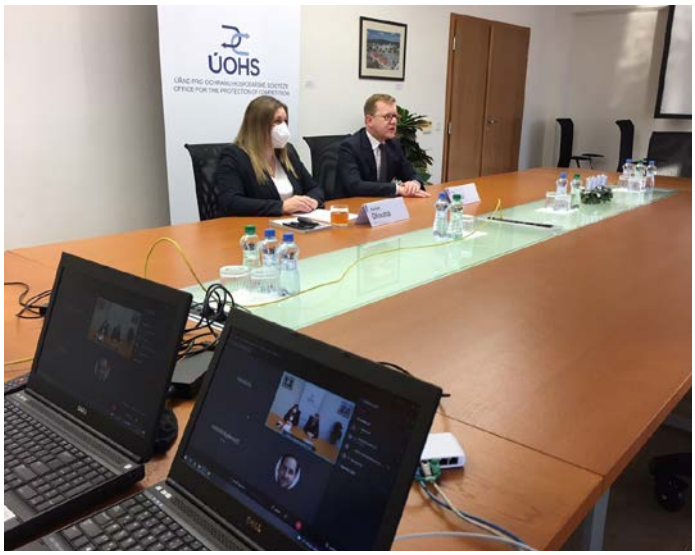

Z pátého metodického dne

Konference ke 30 letům existence Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže oslavil v letošním roce 30 let od svého založení a také od zavedení ochrany hospodářské soutěže do českého právního rámce. Toto výročí si Úřad připomněl na slavnostní konferenci konané 22. září 2021 v Lichtenštejnském paláci v Praze.

Předchůdce ÚOHS, kterým byl Český úřad pro hospodářskou soutěž, byl zřízen v průběhu roku 1991, kdy byla přijata rovněž první právní úprava hospodářské soutěže. V období 1992 až 1996 byl úřad přeměněn na ministerstvo, od listopadu 1996 pak funguje pod současným názvem.

Konferenci, jíž se zúčastnilo přibližně sto představitelů státní správy, územních samospráv, profesních sdružení, advokacie i akademických institucí, zahájil svým projevem předseda Úřadu Petr Mlsna. *„ÚOHS vznikl jako strážce konkurence. Ta zajišťuje, aby podnikatelé dosáhli co největší efektivity a svým zákazníkům nabízeli pestřejší výběr za nižší ceny a s vyšší kvalitou. Zkrátka spotřebitelský blahobyt,"* uvedl ve své řeči Petr Mlsna, který připomněl také roli Úřadu v oblasti veřejného zadávání, veřejné podpory či významné tržní síly. Souběh všech tří agend je unikátní a v Evropě neobvyklý, nicméně velmi přínosný. *„Hospodářská soutěž je středobodem zájmu ve věcech veřejné podpory a široká soutěž mezi dodavateli je leitmotivem veřejného zadávání,"* konstatoval předseda ÚOHS s tím, že synergie plynoucí ze souběhu těchto působností Úřad využívá například při odhalování kartelových dohod mezi uchazeči o veřejné zakázky.

Úřadu popřál k jeho pomyslným narozeninám také předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky Radek Vondráček nebo premiér Andrej Babiš, jenž hovořil mimo jiné o roli, kterou Úřad sehrál při schvalování veřejných podpor

směřovaných na překonávání následků koronavirové pandemie. Pochválil Úřad také za odhalování kartelů mezi uchazeči o veřejné zakázky, neboť ÚOHS patří v této oblasti mezi nejlepší v Evropě.

Především na vznik Úřadu a první roky jeho činnosti se zaměřil historicky první předseda Úřadu Stanislav Bělehrádek. Účastníkům konference poodhalil okolnosti zřízení Úřadu, obtíže a problémy při jeho ustavování, sestavování prvotního týmu odborníků a průběh následné transformace na ministerstvo a zpět na úřad.

Konferenci završily projevy místopředsedů ÚOHS. Kamil Nejezchleb, Markéta Dlouhá a Petr Solský obecenstvo seznámili s nejdůležitějšími tématy, která Úřad v jednotlivých oblastech své působnosti řeší nebo se jimi bude v nejbližší budoucnosti zabývat.

Stanislav Bělehrádek

Radek Vondráček

Andrej Babiš

Markéta Fialová a Petr Mlsna

Čtyři z pěti předsedů v historii Úřadu: Josef Bednář, Petr Mlsna, Stanislav Bělehrádek, Petr Rafaj

Svatomartinská konference 2021

Svatomartinská konference o nejnovějším dění a trendech v právu hospodářské soutěže a významné tržní síle je tradičním vrcholem v osvětové činnosti Úřadu a pravidelně se jí účastní přední čeští odborníci i zajímaví zahraniční hosté. Letošní čtrnáctý ročník konference proběhl v brněnském sídle ÚOHS ve dnech 10. a 11. listopadu a uskutečnil se po roční přestávce zaviněné koronavirovou pandemií.

Konferenci zahájil předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže Petr Mlsna, jenž ve svém úvodním slově připomněl obtížnou ekonomickou situaci, ve které se ekonomika země v důsledku covidové pandemie a narůstající inflace nachází. Upozornil však, že ekonomické obtíže nemohou být důvodem pro nárůst protisoutěžního jednání mezi podnikateli. Shrnul také, jakým způsobem se pandemie a navazující ochranná opatření podepsala na činnosti ÚOHS, kde například došlo k dočasnému omezení v provádění místních šetření u soutěžitelů, na druhou stranu měl však Úřad více prostoru pro analytickou či metodickou činnost a zahájil například rozsáhlé sektorové šetření ve farmaceutickém průmyslu. *„Snažíme se začít komplexně mapovat některé trhy, ověřit si, zda je na nich funkční hospodářská soutěž, nebo zda na nich dochází k některým distorzím. Výsledkem by pak měla být doporučení vládě a zákonodárcům, aby proti tomu zasáhli,"* uvedl předseda Mlsna. V souvislosti s pandemií naopak Úřadu významně narostla agenda veřejné podpory.

Předseda ÚOHS se dotkl také některých témat, která následně zazněla v rámci konferenčních panelů, zejména velice aktuální problematika digitálních trhů a platforem, hýbající současnou soutěžní politikou. *„Stojíme před zásadní otázkou, co dál. Nejsou digitální giganti zásadním nebezpečím pro soutěž i pro celou společnost? Když dnes na evropské úrovni hovoříme o jejich regulaci, tak začínáme měnit paradigmata soutěžní politiky, protože soutěž už zde není jen pro regulaci ex post, ale dáváme jí i ex ante nástroje. Bude to zajímavé téma jak této konference, tak vyjednávání na úrovni Evropské komise,"* řekl předseda Mlsna.

V neposlední řadě Petr Mlsna seznámil účastníky s agendou, kterou bude Úřad v příštím roce řešit v rámci předsednictví České republiky v Radě Evropské unie. *„Jestliže se nepodaří jednání dokončit již francouzskému předsednictví, budeme finalizovat právě unijní legislativu o digitálních trzích, dále také regulaci subvencí ze třetích zemí, možná i některé soutěžní*

aspekty European Green Deal a kolektivní vyjednávání samostatně výdělečně činných osob," uvedl předseda ÚOHS.

První panel konference byl tradičně věnován shrnutí nejdůležitějších informací o činnosti soutěžních úřadů v České republice a na Slovensku, k nimž se letos přidalo také Maďarsko a Rakousko. Místopředseda ÚOHS Kamil Nejezchleb oznámil, že i přes obtíže způsobené koronavirovou pandemií Úřad letos provedl již 26 místních šetření, což je nejvíce v historii. *„Místní šetření bude naším hlavním nástrojem při ověřování důvodných podezření, která jsme získali na základě prošetření podnětů,"* konstatoval Kamil Nejezchleb a naznačil, že inspekce u soutěžitelů budou prováděny s ještě větší frekvencí. Místopředseda ÚOHS dále oznámil, že letos bylo zatím vydáno šest rozhodnutí o zakázaných dohodách a jedno o zneužití dominance, navíc avizoval, že ještě do konce roku bude dokončen významný případ v oblasti vertikálních dohod. Výrazný nárůst případů zaznamenala kontrola spojování soutěžitelů, kde je předpoklad, že bude posouzeno přes 50 fúzí.

O výsledcích slovenského Protimonopolného úradu posléze informoval jeho místopředseda Boris Gregor. Statistiky i významné případy z Maďarska pak komentoval předseda tamního soutěžního úřadu GVH Csaba Balázs Rigó a rakouské výsledky, včetně vývoje velkého kartelu ve stavebnictví pak zástupce rakouského úřadu Martin Janda.

V dalším průběhu prvního dne konference se hovořilo o chystané novelizaci zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, která by měla transponovat unijní směrnici o posílení pravomocí soutěžních úřadů, tzv. ECN+. Plánovaná novelizace se nedostala na program dosavadních zákonodárců, Úřad tedy hodlá využít situace a zařadit do textu návrhu nová ustanovení.

Intenzivní diskuze probíhala v panelu o digitálních platformách, který se týkal zejména návrhů unijního nařízení Digital Markets Act. Podle vystupujících z řad advokacie nemusí chystaná ex ante regulace přinést mnoho nového, co by již dnes nebylo možno řešit dle stávajících pravidel hospodářské soutěže. Poslední panel prvního dne byl zaměřen na tzv. gun jumping, tedy situace, kdy spojující se soutěžitelé vykonávají spojení dříve, než je o něm vydáno povolující rozhodnutí ze strany soutěžního úřadu.

Druhý konferenční den byl zahájen panelem o významné tržní síle, konkrétně o problematice implementace směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/633, o nekalých obchodních praktikách, do českého právního řádu, o níž hovořil místopředseda ÚOHS Petr Solský. Ve svém vystoupení podal základní charakteristiku a principy směrnice, která by měla být do národního práva transponována prostřednictvím novely zákona o významné tržní síle. Současný návrh novely, jejímž gestorem je Ministerstvo zemědělství, vznikal za intenzivní spolupráce Ministerstva průmyslu a obchodu i ÚOHS a s výrazným přispěním profesních sdružení, zejména Agrární komory, Potravinářské komory a Svazu obchodu a cestovního ruchu. Kompromisní návrh bude brzy předán do Legislativní rady vlády. *„Zatímco dosavadní zákon dopadá na tzv. poslední míli, tedy vztah mezi obchodním řetězcem a jeho bezprostředním dodavatelem, nová úprava pokrývá celý dodavatelsko-odběratelský řetězec,"* upřesnil zásadní novinku místopředseda Solský.

Prezidentka Potravinářské komory Dana Večeřová shrnula ve svém vystoupení snahy o regulaci této oblasti a následný legislativní vývoj od roku 2002 a dále popsala obtíže při tvorbě transpoziční novely a způsob, jímž se nakonec dospělo ke kompromisnímu návrhu. Pozitiva navrhované úpravy rovněž spatřuje v tom, že pokrývá celý potravinový řetězec,

Stanislav Bělehrádek a Josef Bejček

upravuje tzv. černé a šedé praktiky a upřesňuje podmínky pro marketingové a reklamní kampaně. Nedostatkem je pak podle Večeřové zejména absence regulace slevových akcí. Prezident Svazu obchodu a cestovního ruchu Tomáš Prouza zdůraznil, že v České republice díky ZVTS nestavíme na zelené louce, avšak zákon nechránil nejslabší články dodavatelsko-odběratelského řetězce. Kritizoval také, že ani nová právní úprava nebude řešit případné zneužití postavení ze strany silných dodavatelů či teritoriální omezování prodeje. Zástupci potravinářů i obchodníků však poděkovali Úřadu i ministerstvům za spolupráci na novele a ocenili metodickou činnost ÚOHS v oblasti významné tržní síly.

Konference byla ukončena třemi paralelními workshospy. První z nich navazoval na panel o významné tržní síle, neboť v jeho rámci hovořili ředitelka odboru významné tržní síly ÚOHS Jana Zmeškalová, Vojtěch Mucha z Tesco Stores ČR a Aleš Rod z Centra ekonomických analýz o problematice teritoriálních omezení dodávek potravin jakožto nekalé obchodní praktice dodavatelů. Workshop o procesním postupu ÚOHS, v němž vystupoval ředitel odboru kartelů ÚOHS Igor Pospíšil, Marek Šulc z téhož odboru a advokátka Ivana Halamová Dobíšková z Allen & Overy, se týkal některých aspektů ukládání trestů a dále uskutečňování místních šetření. Workshop o problematice vertikálních dohod vedla Lenka Svobodová, ředitelka odboru dominance, vertikálních dohod a fúzí ÚOHS, společně s ní pak vystupoval Pavel Breinek z ÚOHS a advokát Jiří Kindl z AK Skils. Účastníci se věnovali soutěžněprávnímu vymezení konceptu dohod, posuzování vertikálních dohod z hlediska míry narušení hospodářské soutěže, včetně splnění podmínek, pro které lze na vybrané typy vertikálních dohod aplikovat unijní blokovou výjimku a rovněž navrhované reformě této unijní legislativy.

Čtrnáctý ročník Svatomartinské konference ukončil předseda ÚOHS Petr Mlsna, poděkoval všem účastníkům zejména za aktivní zapojení do diskuzí o jednotlivých tématech. *„Zpětná vazba, kterou nám tím poskytujete, je pro nás velice důležitá. Děkujeme a těšíme se na shledanou v listopadu 2022,“* uzavřel konferenci předseda ÚOHS.

V průběhu konference byly poprvé v historii předány medaile za přínos hospodářské soutěži a veřejnému zadávání. Převzali je někdejší první předseda ÚOHS Stanislav Bělehrádek a profesor Josef Bejček.

Boris Gregor

Martin Nedelka

Příprava předsednictví České republiky v Radě Evropské unie z pohledu ÚOHS

Česká republika bude ve druhé polovině roku 2022 již podruhé od svého vstupu do Evropské unie v roce 2004 předsedat Radě Evropské unie (dále též „CZ PRES 2022"). V průběhu samotného předsednictví bude Česká republika zodpovědná za přípravu programu Rady Evropské unie a vedení jednání jejích jednotlivých formací, přípravných orgánů a pracovních skupin zejména v Bruselu a Lucemburku. Neformální zasedání jednotlivých formací Rady Evropské unie a řada dalších jednání na různých úrovních se budou konat na území České republiky. Česká republika bude coby předsednický stát zastupovat Radu Evropské unie při jednáních s ostatními institucemi Unie, zejména pak s Evropským parlamentem a Evropskou komisí, jakož i s vnějšími partnery v rámci zasedání mezinárodních organizací a přípravy mnohostranných smluv. Při výkonu předsednických funkcí bude Česká republika úzce spolupracovat s Generálním sekretariátem Rady Evropské unie, v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky rovněž s Evropskou službou pro vnější činnost (EEAS) a s partnery z předsednického tria, tj. s Francií jakožto předcházející předsednickou zemí a Švédskem, jež předsednictvím následuje.

Příprava a výkon předsednictví bude mimořádnou příležitostí pro prezentaci a zlepšení dobrého jména České republiky a posílení jejího celkového vlivu ve strukturách Evropské unie. Rolí centrálního koordinátora pro zajištění přípravy a výkonu předsednictví byl pověřen Úřad vlády České republiky, který v rámci příprav na CZ PRES 2022 koordinuje činnost ostatních ústředních orgánů státní správy, tedy i ÚOHS. Veškerou organizací příprav týkajících se CZ PRES 2022 je v rámci Úřadu pověřeno Mezinárodní oddělení.

Priority předsednictví v oblasti hospodářské soutěže

V oblasti hospodářské soutěže bude v legislativní oblasti prioritou především dokončení procesu přijímání návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o spravedlivých trzích otevřených hospodářské soutěži v digitálním odvětví (Akt o digitálních trzích), pokud se tak nestane již během francouzského předsednictví, a také další postup v oblasti zvažované úpravy pravidel týkajících se kolektivního vyjednávání pracovních podmínek pro živnostníky a drobné podnikatele v digitálním odvětví tak, aby se zlepšila jejich pozice vůči silným odběratelům jejich služeb.

Ve vztahu k udržitelnosti a podpoře ekologicky šetrného přístupu, jakožto jednomu ze stěžejních cílů politiky Evropské unie, je třeba, aby byl tento cíl prosazován především podporou a snahou o udržení zdravého soutěžního prostředí. Bude proto třeba nadále nekompromisně postihovat protisoutěžní jednání, která by brzdila pokrok v této oblasti. Právě především fungující hospodářská soutěž a v jejím rámci přijímaná inovativní řešení jsou tím správným akcelerátorem pro dosažení tohoto cíle. Úřad hodlá obezřetně balancovat a detailně posuzovat případná jednání, která budou na úkor snahy o ochranu životního prostředí zvyšovat celospolečenské náklady. I když bude skutečným záměrem a sledovaným cílem těchto jednání ochrana životního prostředí, a nikoliv skrytá snaha o vyšší zisky, bude i tak zapotřebí zvažovat možné riziko ekonomických ztrát společnosti. Předsedající stát bude muset spolu s ostatními členskými státy v tomto ohledu aktivně spolupracovat s Evropskou komisí a poskytovat podnikatelům co možná nejjasnější vodítka, kde leží hranice mezi zakázaným a povoleným jednáním.

Rovněž bude nezbytné dále pokračovat v intenzivní spolupráci a sdílení zkušeností mezi členskými státy, zejména pak v rámci sítě soutěžních úřadů ECN, za účelem zvyšování efektivity odhalování utajovaných kartelových dohod, a to nejen prostřednictvím korporátních leniency programů, ale i možností získávat informace o kartelech pomocí whistle-blowingu. V tomto ohledu lze vést diskuzi i nad silnějším zakotvením odpovědnosti konkrétních fyzických osob za protisoutěžní jednání, kdy v rámci Evropské unie převažuje postih soutěžitelů, respektive korporací, tedy ve výsledku jejich vlastníků, kteří mnohdy nemusejí být těmi, kdo za protisoutěžním jednáním stojí.

S ohledem na uplynutí již určité doby od přijetí směrnice podporující soukromoprávní vymáhání škody způsobené protisoutěžním jednáním, hodlá Úřad iniciovat diskuze nad jejími dopady v praxi.

Priority předsednictví v oblasti veřejných zakázek

Jednou z hlavních priorit Úřadu v oblasti veřejných zakázek během CZ PRES 2022 bude udržení blízké a efektivní spolupráce Úřadu a Ministerstva pro místní rozvoj. Nelze totiž přehlížet, že v oblasti veřejného zadávání jsou role rozdány způsobem, kdy Úřad vykonává výlučně dozor nad zadáváním veřejných zakázek a gestorem legislativy v této oblasti pak je Ministerstvo pro místní rozvoj. Právě úzká komunikace, vzájemná shoda, společné úsilí a koordinace postupů těchto dvou institucí, z nichž každá má v České republice svou nezastupitelnou roli, jsou pro kultivaci veřejného zadávání v Česku vysoce žádoucí a jsou pozitivně hodnoceny ze strany zadavatelů i dodavatelů. Uvedené se projevuje již nyní při vyjednávání na půdě Rady Evropské unie v souvislosti s návrhem nařízení o zahraničních subvencích narušujících vnitřní trh, což je téma, které je předmětem širokých diskuzí napříč jednotlivými státy Unie a lze očekávat, že jednání nejsou zdaleka u konce.

Dalším cílem Úřadu pro období CZ PRES 2022 bude nadále usilovat o co nejvyšší míru metodické podpory ze strany Komise, zejména pak při výkladu některých institutů, které byly do českého právního prostředí – zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek – transponovány právě na základě evropských směrnic, tzn. klasické směrnice 2014/24/EU, sektorové směrnice 2014/25/EU a směrnice o udělování koncesí 2014/23/EU, jejichž ustanovení stále budí, a to nejen v České republice, ale i v dalších členských státech Evropské unie, největší diskuse a nejasnosti. Je totiž zjevné, že právě některé nejasné či nejednoznačné formulace ze směrnic následně působí problémy při výkladu práva v České republice.

V souvislosti s celoevropským uchopením veřejného zadávání nelze ani do nadcházejícího období odhlížet od tématu odpovědného (strategického) zadávání. V souvislosti s odpovědným zadáváním a podněcováním tohoto způsobu uvažování nad veřejným zadáváním je třeba akcentovat dlouhodobou iniciativu vyvíjenou na evropské úrovni. Odpovědné veřejné zadávání v tuzemském prostředí dostalo nový rozměr v návaznosti na přijaté nové zásady vyjádřené v § 6 odst. 4 zákona o zadávání veřejných zakázek. Ačkoliv se v případě daného ustanovení zákona jedná výlučně o tuzemskou právní úpravu, svým obsahem vyjadřuje cíle, které byly, jsou a budou na evropské úrovni vysoce sledovány a podporovány i v souvislosti se snahou Evropské unie zpomalit klimatické změny. V průběhu CZ PRES 2022 budou tyto zásady provázet veřejné zadávání již více než rok a bude tedy možno hodnotit jejich přínos a dopad na proměnu zadavatelského počínání v České republice.

Priority předsednictví v oblasti veřejné podpory

K prioritám předsednictví České republiky v Radě Evropské unie v oblasti veřejné podpory ve druhé polovině roku 2022 bude patřit finální fáze legislativního procesu přijímání již zmíněného nařízení Evropského parlamentu a Rady o zahraničních subvencích narušujících vnitřní trh. Tato navrhovaná nová právní úprava se zabývá rušivými účinky zahraničních subvencí na jednotném trhu a navrhuje možnosti řešení. Vychází ze skutečnosti, že zatímco subvence poskytované členskými státy Evropské unie jsou regulovány pravidly veřejné podpory, subvence ze třetích států této regulaci nepodléhají a jejich aktivity tak mohou mít negativní dopad na jednotný trh. V období předcházejícího předsednictví Francie v Radě Evropské unie se přepokládá projednání finálního návrhu nařízení, je tedy pravděpodobné, že do období českého předsednictví bude spadat dokončení legislativního procesu tohoto předpisu.

Dalším důležitým bodem českého předsednictví bude rovněž obnova hospodářství v post-covidovém období, kdy potřeba státních zásahů ve prospěch podniků zasažených opatřeními v souvislosti s pandemií bude zjevně stále důležitá. Lze očekávat, že stávající předpisy v této oblasti, především Dočasný rámec, budou aplikovány i v průběhu CZ PRES 2022, případně budou projednávány jejich modifikace v souladu s aktuální situací v roce 2022.

Priority předsednictví v oblasti významné tržní síly

V oblasti významné tržní síly při prodeji zemědělských a potravinářských produktů je v poslední době nejvýraznějším počinem na úrovni Evropské unie zejména přijetí směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/633 o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v zemědělském a potravinovém řetězci. Hlavním úkolem Úřadu v průběhu CZ PRES 2022 tedy bude aktivní zapojení se do spolupráce s vnitrostátními orgány členských států pověřenými implementací této směrnice do právního řádu, a tím přispět k řádné a konvergentní transpozici směrnice do právního řádu České republiky i dalších členských států.

Akce pořádané Úřadem v rámci předsednictví

Evropský soutěžní den

Nejvýznamnější ze tří akcí pořádaných Úřadem během CZ PRES 2022 je konference European Competition Day, pro kterou je jako s místem konání v současné době počítáno s historickými prostorami Míčovny Pražského hradu. Akce proběhne 10. 10. 2022 za účasti vedoucích představitelů evropských soutěžních úřadů a zástupců Evropské komise. Svoji účast přislíbila i Margrethe Vestager, výkonná místopředsedkyně Evropské komise a současně komisařka pro hospodářskou soutěž.

Evropský soutěžní den je konferencí, která je tradičně pořádána členskou zemí předsedající Radě Evropské unie. Formát soutěžního dne není pevně stanoven, ale zvykem bývá jeho dvoudenní trvání. Agenda soutěžního dne je stanovována s ohledem na aktuální vývoj v soutěžním právu a soutěžní politice v rámci Evropské unie.

Zasedání pracovní skupiny pro veřejné zakázky

Pracovní skupina Network of First Instance Review Bodies on Public Procurement je zřízena Evropskou komisí a jejím cílem je sdílení dobré praxe a dalších informací přímo přezkumnými orgány v oblasti veřejného zadávání bez ohledu na to, zda je přezkum prováděn speciálními soudními senáty či zda je prováděn správními orgány. Až do loňského roku, kdy zasedání přerušila pandemie covid-19, se skupina scházela pravidelně dvakrát až třikrát ročně. Diskuse směřují často k ožehavým tématům v oblasti přezkumu, ať už se jedná například o otázku šikanózních a obstrukčních návrhů, řešení pandemie, otázku unesení důkazního břemene či výkladové problémy některých institutů směrnice. Celkově jde o výjimečnou platformu, která slouží mimo jiné k navázání komunikace a užších vazeb mezi jednotlivými orgány členských států obdobně jako v případě soutěžní sítě European Competition Network. Zasedání pracovní skupiny proběhne v Praze během září 2022.

Zasedání pracovní skupiny pro modernizaci pravidel veřejné podpory

Pracovní skupina pro modernizaci veřejné podpory byla vytvořena v červnu 2014 s původním záměrem fungování na období tří let. Schází se na úrovni „high level" a na pracovní úrovni. Jejím cílem bylo vytvoření fóra, v rámci něhož by členské státy mohly spolupracovat s Evropskou komisí na praktických řešeních k dosažení cílů v rámci implementace nových pravidel v oblasti veřejné podpory. V roce 2017 byl její mandát prodloužen, neboť proces modernizace pravidel nebyl dokončen, a skupina funguje doposud. Zasedání pracovní skupiny proběhne v Praze, a to pravděpodobně během října 2022.

ÚOHS

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

Informační list 2021

Petr Mlsna – první rok v čele ÚOHS